

POSTANOWIENIE

Dnia 20 kwietnia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Wiesław Kozielowicz (przewodniczący,
sprawozdawca)

SSN Zbigniew Korzeniowski

Ławnik SN Marek Molczyk

Protokolant Marta Brzezińska

z udziałem adwokata R.S. – obrońcy obwinionego P. M. – sędziego Sądu Rejonowego w B., po rozpoznaniu na posiedzeniu w dniu 20 kwietnia 2023 r w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej zażalenia obrońcy obwinionego na postanowienie Sądu Dyscyplinarnego przy Sądzie Apelacyjnym w Warszawie z dnia 14 kwietnia 2021 r., sygn. akt ASD 13/21

postanowił

uchylić zaskarżone postanowienie i sprawę zwrócić Sądowi Dyscyplinarnemu przy Sądzie Apelacyjnym w Warszawie do dalszego postępowania.

UZASADNIENIE

Zażalenie zasługuje na uwzględnienie.

W doktrynie podkreśla się, że kwestia właściwości sądowej stanowi istotny element praworządnego funkcjonowania sądów, gdyż nie tylko zapobiega rozpoznaniu sprawy przez przypadkowy sąd, ale eliminuje też możliwość manipulowania wyborem sądu właściwego do rozpoznania sprawy (por. A. Gerecka – Żołyńska, w: P. Wiliński (red.), Polski proces karny Warszawa 2020 r., s. 89). Przez właściwość sądową należy rozumieć wynikający z ustawy zakres uprawnień danego sądu do spełniania określonych czynności procesowych (S. Kalinowski, Polski proces karny, Warszawa 1971, s. 170). Wskazać należy, że za naruszenie określonego w art. 6 ust.1 Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw

Człowieka i Podstawowych Wolności, wymogu rozpoznania sprawy karnej przez, „sąd ustanowiony ustawą,” w orzecznictwie Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, uznano między innymi działanie sądu poza granicami jego właściwości (por. Coeme i Inni przeciwko Belgii, skarga nr 32492/96, pp 107 – 109, ETPC 2000 – VII).

Ustawa z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych – dalej powoływana jako u.s.p., w art. 110 normuje szczegółowo właściwość rzeczową sądów dyscyplinarnych sędziów. Między innymi przewiduje, że w pierwszej instancji Sąd Najwyższy w składzie dwóch sędziów i jednego ławnika jest właściwy w sprawach o których mowa w art. 107 §1 pkt 3 u.s.p., czyli działania kwestionującego istnienie stosunku służbowego sędziego, skuteczność powołania sędziego lub umocowania konstytucyjnego organu Rzeczypospolitej Polskiej.

Poza sporem jest, że o właściwości rzeczowej sądu decyduje czyn, określony jako przewinienie dyscyplinarne, którego popełnienie zarzucono obwinionemu, tak jak się on przedstawia w świetle okoliczności danej sprawy, a nie kwalifikacja prawna przyjęta we wniosku o rozpoznanie sprawy dyscyplinarnej. Przedmiotem procesu jest bowiem czyn opisany w konkluzji wniosku rzecznika dyscyplinarnego o rozpoznanie sprawy dyscyplinarnej jako określone zdarzenie historyczne, nie zaś jego ocena prawna, która co oczywiste, może polegać na zmianach. Sąd dyscyplinarny rozpoznający sprawę, z urzędu jest zobowiązany do badania swej właściwości, przy czym kwestia ewentualnego zaistnienia niewłaściwości rzeczowej bezwzględnej, musi być brana pod uwagę w toku całego postępowania, gdyż naruszenie właściwości sądu wyższego rzędu przez sąd niższego rzędu jest uchybieniem skutkującym zawsze uchyleniem wyroku wydanego przez ten sąd.

We wniosku o rozpoznanie sprawy dyscyplinarnej przeciwko P. M. – sędziemu Sądu Rejonowego w B., oczywiście wadliwie zakwalifikowano ujęte w nim zdarzenie faktyczne, również jako wyczerpujące znamiona przewinienia dyscyplinarnego z art. w art. 107 §1 pkt 3 u.s.p., gdyż w powołanym przepisie chodzi wyłącznie o czynności orzecznicze, pozostające poza granicami kontratypu z art. 107 § 3 u.s.p., a z takim postąpieniem nie mamy do czynienia w niniejszej sprawie.

Kierując się powyższym Sąd Najwyższy rozstrzygnął ją na wstępie
[sOP].

[ał]